

Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра обліку і фінансів

Силабус курсу

ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Обсяг	90 годин /3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	1 (осінній), 2025-2026 навч. рік
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Борисова Лариса Євгеніївна, к.е.н., доцент https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/kafedra-obliku-i-finansiv/spivrobotnyky/4419-borisova-larisa-evgenivna
Е-mail	borysova.larysa@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб.53а
Консультації	За графіком консультацій https://drive.google.com/drive/folders/1mlnf_OGeeyNGhrNfUtALb42Y856TC72v

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – базові знання в сфері фінансів, банківської справи, страхування та ринку капіталів, їх дослідження з метою ефективного управління фінансовими ресурсами на рівня повсякденного життя родини, підприємства, місцевої громади до рівня українського суспільства та поведінки у різних фінансових ситуаціях, так як запорука сталого розвитку сучасного суспільства неможлива без фінансово освічених громадян.

Пререквізити: не потребує.

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають комплексні знання щодо основних засад фінансової грамотності, психології грошей та її впливу на суспільний добробут, формування сімейного

бюджету, оподаткування, здійснення заощаджень і інвестиційної діяльності домогосподарств, страхування, важливі аспекти фінансового шахрайства й особистої фінансової безпеки споживачів фінансових послуг. Опанування даної дисципліни сприятиме кращому розумінню таких дисциплін, як управління особистими фінансами (інвестування), особисте страхування, основи бухгалтерського обліку, основи оподаткування.

Метою викладання дисципліни «Основи фінансової грамотності» є формування у здобувачів комплексу базових знань щодо основних інструментів сучасних фінансових продуктів та послуг, оволодіння навичками власного фінансового планування для мінімізації ризиків притаманних фінансовій сфері.

Завдання дисципліни:

- розвинути у здобувачів вищої освіти критичне та системне мислення з фінансових питань;
- володіння базовими знаннями в області фінансової грамотності з метою адаптації та подальшої інтеграції особистості в сучасному світі;
- знати місце і роль грошей у житті споживача та розуміти можливості отримання доходів, включно з виконанням оплачуваних видів робіт і створення власного бізнесу;
- знати та розуміти економічні категорії, закони та поняття;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- вміння оцінювати ризики та приймати рішення щодо управління особистими фінансами.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні поняття і механізми реалізації відносин у сфері фінансів; алгоритми здійснення особистого фінансового планування, основи заощаджень, депозити та інвестиції, регулюючу діяльність держави у фінансовій сфері, засади формування середовища фінансової безпеки.

вміти: застосовувати теоретичні і практичні знання в сфері управління особистими фінансами, грошовій сфері, практично реалізовувати фінансове планування щодо заощаджень та інвестування, застосовувати механізми виявлення шахрайства у фінансовій сфері і нівелювання фінансових ризиків і загроз при здійсненні фінансових операцій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

- У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:
- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових),

виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до особистих фінансів.

Тема 2. Гроші, їх функції. Фінансове планування: надходження та видатки (податки).

Тема 3. Фінансова система: основні складові та механізм функціонування

Тема 4. Банки та банківські послуги. Небанківські фінансові установи. Валютні операції.

Тема 5. Страхування.

Тема 6. Основи заощаджень, депозити та інвестиції

Тема 7. Запозичення та кредит. Вартість кредиту

Тема 8. Ризики, їх види та управління ними. Фінансова безпека та шахрайство

Перелік рекомендованої літератури

1. [Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; Київ, 2019. 272 с. ISBN 978-966-484-311-6](#)
2. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
3. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / під ред. Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298с.
4. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
5. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу; пер. з англ. К. Діса. Київ: Наш формат, 2017. 380 с.
6. Фінанси: експрес курс: навч. посібник / І. С. Волохова, Н. А. Шикіна, О. Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової. Харків: ПромАрт, 2018. 262 с.
7. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексєєва С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. Житомир: "Полісся", 2021. 248 с. URL: <https://surl.li/vfkluf>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв’язання практичних задач, оцінювання розв’язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання :

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 25

Розподіл балів за темами:

Поточний та періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
0 – 5	0 – 5	0 – 10	0 – 10	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0 – 25				Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0 – 25				

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей за тематикою навчальної дисципліни (до 5 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах.

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного та періодичного тестування. Доповіді подаються через Google Клас. Доповіді мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, 1 міжрядковий інтервал, обов'язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи – до трьох сторінок формату А4 (для доповіді). Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками змістового модуля здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ](#).